

Kwarantanna

Cěž to je za słowò – kwarantanna? Przemùsowò, cządowò sòdza w chěžcè abò dze jindze, żelè le chtos mòże ce pòlcā wskòzac a rzeknāc: òn mò zarazlĕwā chĕrā! Wikipediò pòdòwò, że pòzwa wżāła sā z Ragùzĕ – repùbliczi kùpców nad Adriaticczim Mòrzā (1358–1809; jì stolĕcā bĕta Raguza, dzysò Dubrovnik), dze ti, co bòtama do nich przĕjĕzdżālĕ, mùszelĕ 40 dniów bĕc zamkli, nigle mòglĕ jic midzĕ lĕdzy, cobĕ sā ùgwĕsnic, czĕ jaczĕgò pòszĕdłā ze swiata nie przĕwleklĕ. Cekawinkā je, że prawie tamstādka pòchòdò pierszĕ w Èuropie prawò ò ùbezpieczeniach (1395).

Lĕdze mielĕ strach pòszĕdłā, òdkādka le sā òno pòjawiłò. I wiedno bĕło tak, że chĕrzĕskò bĕło dwa kroczi przed lĕdzama. Pòzabijałò wielno ludków, a tej dopiĕrkù – pò latach – chtos wĕnalòżł na to jaczi lĕk. Tak bĕło i z dżumama (czòrnā smiercā), òspama (gòscejama), chòlerama i jinyma aidsama.

Wòrt je sā zabezpieczĕc. Mòże jakā pòlisā wĕkùpic, leno to pòmòże, czĕj je ju mùsz za dochtora zapłacĕc. Mòże sā dac szczĕpiac – leno to tĕż nie je gwĕsnĕ, bò wirusĕska sā mùtĕjā i nie je wiedzec, czĕ w ny szczĕpiònce nie mdze jaczi jiny trĕcĕznĕ, co na drĕdżĕ zaskòdzy, w całoscĕ mòłim dzecóm. Nòlepi je wiedzec, jak ta chĕra wĕzdzi i nie wlażac ji w drogā. I tu je tòczel. Nawĕtkā tòczelĕskò. Bò tego (còvida) wirusa ni ma widzĕc. Widzĕc je dopiĕrze to, co mò człowiekòwi zdzejónĕ. A do te niĕ wszĕtcĕ tak samò reagùjā. Jeden lezi ju dwie niedzele w klónach, a jinĕmù nick nie je. Jedna mò sztĕrdzescĕ gradów, a drĕgò nick nie czĕje w nosu a w gābie. (Ti, co tobakā zaziwajā, majā dĕbelt pòd gòrkā, bò czĕjā leno tobakā...). Pòlsczĕ Państwo zebrałò tej nòcwiardzĕszĕ głowĕ a ùradzĕlĕ, że nòlzi je pòzamĕkac lĕdzy w chěžcach. A czĕj ju mùszā wĕlażac – niech so flabiska pòzakriwajā. Jak nòwicy žĕcò lĕdzy w internetach. I sedzā lĕdzĕska pò jizbach. Klepiā w kòmpùtrĕ a còrniwajā mòbilczi.

Przińdze chĕra. Chtos we familie, doma je skażony kòrunawirusā. I ju nie rządysz swòjim czasā – tim, co robisz, a dze jes. Kòżā cĕ, smsā, zainstalowac aplikacjā „kwarantanna” na mòbilcā. Czĕj to zrobisz, dwa razĕ òb dzĕh, jak system

**LĔDZE MIELĔ STRACH
PÒSZĔDŁA, ÒDKĀDKA
LE SĀ ÒNO PÒJAWIŁO.
I WIEDNO BĔŁO TAK,
ŻE CHĔRZĔSKÒ BĔŁO
DWA KROCZI PRZED
LĔDZAMA.**

kòże – realizĕjesz ùstawòwĕ przĕkòzaniĕ. Dostòwòsz smsa, że za dwie minutĕ w aplikacje prziińdze ZADANIĔ. Wlòżòsz na aplikacjā KWARANTANNA. Mòsz przez pòt gòdzĕnĕ sobie sòm òdjimk gābĕ zrobic a wĕstac jima. Jima, bò nie je wiedzec, chto tā mòjā kòlekcjā òbezdrzi. Temù wòrt je so kāsĕ ògòlĕc a grzĕwā ùprawic. Ròz mie sā trafłò, że sms przĕszedł, czĕj jem prawie miòł wòznā telekònferencjā. I pò gòdzĕnie zazĕróm na kòmòrkā a tam stoi w państwòwi mòwie: *Zadanie w aplikacji Kwarantanna domowa nie zostało wykonane w wyznaczonym czasie. Informacja została przekazana do syste-*

mu. I terò co?! Prĕjadā szandarzĕ, na wĕstrzòdk òsedłò wĕcygnā a piāc na mòkro na kòzdi pòtrzĕtk dadzā?! W strachù wĕzĕròsz na drogā a czikrĕjesz w mòbilcā, czĕ nowĕ ZADANIĔ czasā nie prziińdze. Przĕszłò, i z ùlgā pòsobnā cykò Fòpkā fòtkā...

Taczi kwarantannĕ dostòwòsz tidzĕn dĕżi jak ten, co cĕ tā kwarantannā „załatwił”, kòwidk czĕ kòwidka. Spròwdzòsz co sztòt, czĕ mòsz pòdłā pionĕ, czĕ gòrączka je. Òbczas jedzeniò ckniesz jak bұлòszk na zymkù, czĕ jesz co ckniesz. Wòrt je tedĕ jakā „pòchnacā” zupkā ùwarzĕc – chcĕmĕ wżac chòcle flaczci. Òd razu w całi chěžcĕ je wiedzec, chto co czĕje. A do te dobrò krewnò pòdrzucy co do jedzeniò, na płoce zawiĕsy. Mùszisz bĕc pòd jednā adresā, tak ce w systemie majā zapisónĕ, a jak sā rĕszisz za płot – tej jaczĕ szpec-kòmando mdze ce pò wsĕ szĕkac. Sedzec trzĕ niedzele w chěžcĕ? Kò to mòże człowiekòwi w głowā zańc! Temù wieczòrkā, cobĕ sā sąsedzĕ za baro nie slĕpcowelĕ – jidzesz z familijā òbĕnc swój bùdink i błogòstawisz, że mòsz dze wĕlezc. Jak w sòdzĕ – na szpacérownik. Dzesac òbkrażĕniów i nazòd, bò zĕmno a cemno. Doma nadgòniwòsz to, co zaòstałò do zrobieniò. Piszĕsz. Jakā glĕpòtā na lĕdzczĕ ùceszeniĕ do internetu wrzucysz. Z familijā pògòdòsz. Zmerkòsz kùreszce, że Białeczka mò nowā frizurā. Że jedno twòje dzĕckò gòdò pò anielskù lepi jak tĕ. Że drĕdżĕ pĕszno prawi szpòrtĕ, a trzĕcĕ znò na pamiāc wszĕtcĕ dialodzi z filmów Disneya. Że niechtĕrny szkòlny, jaczich widzysz a czĕjesz na teamsach, bĕ mòglĕ w kabarece robic...

TÓMK FÓPKA